

Komentarz ZPP ws. Orędzia o stanie Unii Europejskiej Ursuli von der Leyen

Orędzie o stanie Unii poruszyło kluczowe problemy, które będą kształtować naszą rzeczywistość przez najbliższe lata. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż Przewodnicząca KE Ursula von der Leyen dostrzegła problemy rynku wewnętrznego oraz zaproponowała stworzenie nowej strategii dla Schengen, co niewątpliwie poprawi jakość otoczenia regulacyjnego dla przedsiębiorców. Niemniej, wprowadzenie europejskiej płacy minimalnej czy zbyt szybkie zwiększanie celów klimatycznych może niekorzystnie odbić się na kondycji polskiej gospodarki oraz konkurencyjności europejskiego przemysłu. Mając to na uwadze, ZPP przypomina, że umocnienie światowej pozycji Unii Europejskiej nie nastąpi bez wzrostu jej znaczenia gospodarczego.

W dniu 16 września br., Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen wygłosiła swoje pierwsze Orędzie o stanie Unii, czyli coroczne przemówienie adresowane do Parlamentu Europejskiego podczas wrześniowej sesji plenarnej. Najwięcej uwagi niewątpliwie przykuło ogłoszenie zwiększenia celów klimatycznych o 15 punktów procentowych z 40 do 55 proc. do 2030 roku, natomiast Przewodnicząca w swoim adresie poruszyła wiele istotnych kwestii takich jak zdrowie, prawa socjalne, przemysł i wspólny rynek oraz digitalizacja. Ponadto, w swoim przemówieniu Przewodnicząca podniosła ważne wątki geopolityczne, natomiast ten komentarz skupi się na kwestiach związanych z gospodarką oraz rynkiem wewnętrznym.

Pandemia koronawirusa i wynikające z niej wyzwania gospodarcze odcisnęły się na priorytetach Komisji Europejskiej („KE”). Przewodnicząca rozpoczęła swoje przemówienie, dziękując za poświęcenie pracownikom opieki, pielęgniarkom i lekarzom oraz wszystkim innym pracownikom, którzy nieprzerwanie wykonywali swoje obowiązki nawet podczas najgłębszego lock down'u. **Wydarzenia te, zdaniem Przewodniczącej, pokazały ogromną kruchość naszego społeczeństwa, ale również znaczenie humanizmu. Ponadto, stanowią nowy punkt wyjściowy dla Unii Europejskiej („UE”), której zadaniem na najbliższe lata jest odbudowa gospodarki,** a motorem wzrostu gospodarczego będzie Fundusz Odbudowy Next Generation EU. Mówiąc o Funduszu Odbudowy, Przewodnicząca von der Leyen zapewniała, że dzięki unikalnemu modelowi społecznej gospodarki rynkowej UE może osiągnąć stabilność i dobrobyt.

Pierwsza część przemówienia została poświęcona wzmocnieniu działalności UE w zakresie zdrowia. Przewodnicząca odwołała się do wprowadzania ograniczeń eksportu na towary medyczne oraz przerw w łańcuchach dostaw podczas pandemii i zaznaczyła, że to współpraca z europejskim przemysłem

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

pozwołała zapewnić odpowiednie ilości strategicznych towarów. W związku z tym, von der Leyen uznała za kluczowe zbudowanie silniejszej unii zdrowotnej oraz poparła postulaty PE w sprawie zwiększenia wydatkowania na zdrowie w przyszłych Wieloletnich Ramach Finansowych („WFR”). Wśród propozycji Przewodniczącej znalazł się m.in. postulat robienia strategicznych rezerw. **Związek Przedsiębiorców i Pracodawców popiera inicjatywy skierowane na wzmocnienie pozycji i niezależności gospodarczej UE vis-à-vis partnerów z innych części świata. Uważamy natomiast, że należy z ostrożnością odnosić się do kwestii rozszerzenia unijnych kompetencji i rozszerzenie, jako takie, powinno mieć miejsce tylko tam, gdzie działania na poziomie unijnym wniosą wartość dodaną.**

Drugi poruszony temat odnosił się do miejsc pracy i praw socjalnych pracowników. Przewodnicząca KE przywołała utworzenie programu SURE, w ramach którego 100 mld EUR zostanie przeznaczone na krajowe programy pracy krótkoterminowej i podobne działania służące ochronie miejsc pracy, pracowników oraz osób prowadzących działalność na własny rachunek, przed ryzykiem zwolnienia i utraty dochodów. Ponadto, Ursula von der Leyen wezwała do zapewnienia „godności pracy” poprzez ustanowienie europejskiej pracy minimalnej. Co istotne, Przewodnicząca stanowczo podkreśliła, że jest zwolenniczką systemów negocjacji zbiorowych i wszelkie rozwiązania europejskie będą respektować narodowe tradycje. W naszej opinii wsparcie przedsiębiorców w czasie pandemii jest potrzebne i korzystne. **Niemniej, ZPP konsekwentnie sprzeciwia się pomysłom wprowadzenia europejskiej płacy minimalnej. Uważamy, że płaca minimalna, jeśli w ogóle, powinna być regulowana na poziomie regionalnym, natomiast nie krajowym, a na pewno nie europejskim.** W naszych poprzednich [opracowaniach](#) podawaliśmy w wątpliwość również kompetencje UE w tym zakresie.

Gospodarka i wspólny rynek były trzecim tematem poruszonym przez Przewodniczącą KE w tegorocznych adresie do Parlamentu Europejskiego. Po 12 proc. spadku w unijnym PKB w drugim kwartale br., nadszedł czas na odbicie, ale gospodarki państw członkowskich nadal wymagają wsparcia – stwierdziła Ursula von der Leyen. Kluczowy dla tego procesu będzie Fundusz Odbudowy, ale również wzmocnienie unijnego rynku wewnętrznego. – **Musimy zburzyć bariery jednolitego rynku. Musimy ograniczyć biurokrację. (...) I musimy przywrócić cztery swobody – w pełni i jak najszybciej.** – stwierdziła Przewodnicząca KE i dodała – **Będziemy współpracować z Parlamentem i państwami członkowskimi w celu podniesienia tej wysokiej rangi naszego programu politycznego i proponujemy nową strategię na rzecz przyszłości Schengen.** Ponadto, von der Leyen zapowiedziała aktualizację strategii przemysłowej oraz reformę konkurencyjnych ram prawnych. W naszej opinii, wsparcie dla przedsiębiorstw w kryzysie jest potrzebne, natomiast w dłuższej perspektywie największe znaczenie dla wyników przedsiębiorstw ma dobre otoczenie regulacyjne. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców konsekwentnie podkreśla, że aby utrzymać konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw, UE powinna skupić się na zmniejszaniu biurokracji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza dla MŚP. **Dlatego też z zadowoleniem przyjmujemy deklarację Przewodniczącej KE i podkreślamy, że wszelkim nowym unijnym strategiom – czy to**

nakierowanym na przemysł, ochronę klimatu czy digitalizację – musi towarzyszyć polityka regulacyjna ukierunkowana na poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej w UE.

Następną część przemówienia Ursula von der Leyen poświęciła walce przeciw zmianom klimatu. Ogłaszając podniesienie celu redukcji emisji dwutlenku węgla z 40 proc. do 55 proc. do 2030, Przewodnicząca zaznaczyła, że „rozumie, iż ten cel to zbyt wiele dla niektórych i zbyt mało dla innych”. Dodała również, że strategia klimatyczna musi wykraczać daleko poza redukcję emisji. Wśród inicjatyw, które będą finansowe z Funduszu Odbudowy, wymieniła m.in. inwestycje w wodór oraz renowację budynków, które odpowiadają za zbyt wysoką konsumpcję energii. **W ocenie ZPP Europejski Zielony Ład („EZŁ”) to rzeczywistość, do której polska gospodarka będzie musiała się dostosować.** Rzecz jasna, wymagać będzie to wysiłku zarówno po stronie regulatora, jak i po stronie uczestników rynku. **Również oczywistym jest fakt, iż niektóre państwa członkowskie są lepiej przygotowane do zielonej transformacji niż inne.** Zatem podwyższenie celów klimatycznych z perspektywy Polski może nieść za sobą określone zagrożenia. **Na tym etapie, istotnym jest, aby deklaracja zrozumienia Przewodniczącej von der Leyen znalazła odzwierciedlenie w strategii KE.** Dodatkowo, jak von der Leyen sama zaznaczyła, europejska gospodarka potrzebuje deregulacji i wzmocnienia wewnętrznego rynku. ZPP nawołuje zatem, aby Komisja, projektując założenia i wymagania EZŁ, pamiętała o utrzymaniu konkurencyjności europejskiego przemysłu.

Ostatni punkt przeanalizowany przez ten komentarz odnosi się do digitalizacji. **Musimy sprawić, aby to była cyfrowa dekada Europy – oznajmiła Przewodnicząca KE.** Aby to uczynić, zaproponowała różne inicjatywy, w tym zbudowanie europejskiego oprogramowania chmurowego, regulację sztucznej inteligencji, stworzenie europejskiej e-tożsamości, rozwój infrastruktury, walkę z cyfrowym wykluczeniem oraz inwestycję w super komputery. Niewątpliwie UE musi zwiększyć swoje wysiłki, jeśli chodzi o rozwój cyfrowej technologii, jeśli chce utrzymać znaczącą pozycję w zmieniającym się świecie. **Rozumiejąc potrzebę stworzenia regulacji zapewniających europejskim konsumentom odpowiedni poziom bezpieczeństwa, ZPP zwraca uwagę na zagrożenia, które mogą płynąć z nadmiernej regulacji rynku cyfrowego.** Jest to szczególnie widoczne na podstawie sztucznej inteligencji. Obecnie toczy się debata nad rozciągnięciem jej definicji do zautomatyzowanych procesów decyzyjnych, które są niegroźne z punktu widzenia praw jednostki, a tym samym za objęciem tychże procesów potencjalną unijną regulacją sztucznej inteligencji. Jeśli taki scenariusz się ziszczy, to przedsiębiorstwa wykorzystujące niegroźne technologie zostaną dysproporcjonalnie obciążone regulacyjne, co będzie miało negatywny wpływ na ich konkurencyjność. Jednocześnie, tworząc jedną regulację, ryzykujemy, technologie, które niosą za sobą ryzyko pogwałceń praw podstawowych, takie jak np. zdalna identyfikacja biometryczna, zostaną objęte zbyt niskimi rygorami. W tym miejscu, ZPP po raz kolejny apeluje o zachowanie odpowiedniego balansu pomiędzy ochroną praw jednostki, a tworzeniem odpowiedniego otoczenia regulacyjnego dla przedsiębiorczości. **Zbyt daleko idący interwencjonizm nie pozwoli Europejskiej**

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

gospodarce na osiągnięcie konkurencyjności i rozwoju, a co za tym idzie, zagrozi odbudowie światowej pozycji UE.

Orędzie o stanie Unii poruszyło niezwykle istotne problemy, które będą kształtować naszą rzeczywistość przez najbliższe lata. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż Przewodnicząca KE Ursula von der Leyen dostrzegła problemy wewnętrznego rynku oraz zaproponowała stworzenie nowej strategii na rzecz przyszłości Schengen, co niewątpliwie przełoży się na poprawę otoczenia regulacyjnego dla Europejskich przedsiębiorców. Zarówno pozytywnie należy odnieść się do dużej wagi, jaką von der Leyen przyłożyła do rozwoju technologii oraz poprawy strategicznych zasobów UE. Niektóre propozycje budzą natomiast nasz niepokój. Wprowadzenie europejskiej płacy minimalnej czy zbyt szybkie zwiększanie celów klimatycznych EZŁ może niekorzystnie odbić się na kondycji polskiej gospodarki zarówno, jak i konkurencyjności europejskiego przemysłu. **Mając to na uwadze, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców przypomina, że umocnienie się światowej pozycji Unii Europejskiej nie nastąpi bez wzrostu jej znaczenia gospodarczego.**

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak - Prezes, Marcin Nowacki - Wiceprezes

ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa, email/ biuro@zpp.net.pl, tel/ 22 826 08 31, www.zpp.net.pl